

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1345
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2019
Economics – III (Compulsory)
Price Theory

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Production is function of -----
- 2) In short run production increase variable cost also -----
- 3) -----means payments made for the service of Labour.
- 4) Average production = $\frac{\text{Total Production}}{\text{-----}}$
- 5) According to Hall and Hitch firms are follows the ----- pricing policy.

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) उत्पादन हे -----यांचे फल आहे.
- 2) अल्पकाळात उत्पादन वाढ झाल्यास बदलांच्या व्ययात -----होते.
- 3) -----म्हणजे श्रमिकांच्या सेवेबद्दल दिला जाणारा मोबदला होय.
- 4) सरासरी उत्पादन = $\frac{\text{एकूण उत्पादन}}{\text{परिणाम}}$
- 5) हॉल आणि हिच यांच्या मते उद्योग संस्था -----किंमतीच्या व तत्वाचा स्विकार करतात.

(B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) What is mean by Market?
- 2) What is mean by monopoly?
- 3) What is meaning of Average Cost?
- 4) Which long run cost curve also called envelope curve?
- 5) Isoquant curve is -----to origin.

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) बाजार म्हणजे काय ?
- 2) मक्तेदारी म्हणजे काय ?
- 3) सरासरी खर्चाचा अर्थ काय आहे?
- 4) दीर्घकालीन कोणत्या खर्च वक्रास संवेष्टन वक्र असेही म्हणतात ?
- 5) सम उत्पादन वक्र आरंभ बींदूशी -----असतो.

Q.2 (A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Oligopoly
- 2) Wages
- 3) Internal Economies
- 4) Returns to Scale

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द 60 शब्द)

- 1) अल्पाधिकार
- 2) वेतन
- 3) अंतर्गत बचती
- 4) बदलते प्रमाण फळ

(B) Answer in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the loanable funds theory of interest.
- 2) Discuss the long-run cost curve.
- 3) Explain the price determination under monopolistic competition.
- 4) Critically examine the uncertainty bearing theory of profit.

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) व्याजाचा कर्जाऊ रकमेचा सिध्दांत विशद करा.
- 2) दीर्घकालीन खर्च वक्राची चर्चा करा.
- 3) मक्तेदारी युक्तस्पर्धेतील किंमत निश्चीती स्पष्ट करा.
- 4) नफ्याची अनिश्चीतता पत्कारण्याच्या सिद्धांताचे टिकात्मक विवेचन करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Critically examine the law of variable proportions.
- 2) Explain the definition of monopoly and state its characteristics.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- 1) बदलत्या प्रमाणाच्या नियमांचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- 2) मक्तेदारीची व्याख्या देऊन मक्तेदारीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1346
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2019
Economics – IV (Compulsory)
Money Banking & Finance

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) The Reserve Bank of India was established in -----year.
- 2) -----Bank has created credit money.
- 3) SEBI was established in the year -----
- 4) NABARD offers a loans to the -----sector.
- 5) CRISIL was established in the -----year

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतीय रिजर्व्ह बँकेची स्थापना -----वर्षी झाली.
- 2) -----बँका पत पैशाची निर्मीती करतात.
- 3) सेबीची स्थापना -----वर्षी झाली.
- 4) नाबार्ड-----क्षेत्राला कर्ज पुरवठा करते.
- 5) क्रिसिलची स्थापना -----वर्षी झाली.

(B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) When was NABARD established?
- 2) What is meant by money?
- 3) What is meant by core Banking?
- 4) What is money market?
- 5) What is meant by liquidity of Bank?

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) नाबार्डची स्थापना केव्हा झाली.
- 2) मुद्रा म्हणजे काय ?
- 3) कोअर बँकिंग म्हणजे काय?

- 4) नाणेबाजार म्हणजे काय?
- 5) बँकांची रोखता म्हणजे काय?

Q.2 (A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) ATM
- 2) Clearance House
- 3) Paper Currency
- 4) Bank Rate

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) ए.टी.एम.
- 2) निरसन गृह
- 3) कागदि चलन
- 4) बँक दर

(B) Answer in short (any two)

- 1) Explain the function of NABARD.
- 2) Describe the monetary policy
- 3) State the gresham's Law
- 4) State the function of SEBI.

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) नाबार्डची कार्य सांगा.
- 2) मौद्रिक धोरणाची चर्चा करा.
- 3) ग्रॅशमचा नियम सांगा.
- 4) सेबीची कार्य सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the Functions of Reserve Bank of India.
- 2) State the functions of money.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणताही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) भारतीय रिजर्व्ह बँकेच्या कार्याचे वर्णन करा.
- 2) पैशाची कार्य सांगा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1363
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Oct/Nov 2019
Economics - VII (Compulsory)
Public Finance

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i. All questions carry equal marks.
- ii. Use black or blue pen only.
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचा वापर करा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंधित आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Income Tax is a kind of ____ Tax.
- 2) Prof. Ursula Hicks has classified the concept of _____ expenditure.
- 3) The book 'Principles of Public Finance' is written by _____.
- 4) _____ Tax is not avoidable.
- 5) When public revenue and public expenditure are equal. It is called _____ budget.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) उत्पन्न कर हा _____ प्रकारचा कर आहे.
- २) प्रो. उर्सुला हिक्स यांनी _____ खर्चाचे वर्गीकरण केले.
- ३) 'प्रिन्सीपल्स ऑफ पब्लिक फायनांस' हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
- ४) _____ कर हा टाळता येत नाही.
- ५) जेव्हा सार्वजनिक प्राप्ती व सार्वजनिक खर्च समान असतात त्यास _____ अंदाजपत्रक म्हणतात.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

1. What is mean by Public Finance?
2. What kind of commodity tax is?
3. What is mean by deficit budget?
4. What do you mean by Public goods?
5. What do you mean by revenue deficit?

५) महसूली तूट म्हणजे काय?

4. Public revenue

8. સાર્વજનિક પ્રાપ્તી / મહસૂલ

4. What are the objectives of public debt.

४) सार्वजनिक कर्जाची उद्दिष्ट्ये कोणती आहेत.

२) सार्वजनिक आयव्यय म्हणजे काय? सार्वजनिक आयव्ययाचे स्वरूप व महत्त्व स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:4

SUBJECT CODE NO:- A-1364
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Oct/Nov 2019
Economics - VIII (Compulsory)
Statistical Methods

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use Pencil for diagrams
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The concept of standard deviation by -----
- 2) Mean deviation is denoted by ----- letter
- 3) M.V -----
- 4) Mod is denoted by ----- Letter.
- 5) ----- is the formula of index number given by Laspeyres.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) प्रमाण विचलनाची संकल्पना ----- यांनी मांडली.
- २) विचलन माध्य ---- या अक्षराचे दर्शविले जाते.
- ३) M. V -----
- ४) बहुलक ----- या अक्षराने दर्शविले जाते.
- ५) लॉस्पेअर यांच्या निदर्शकांचे सूत्र ----- आहे .

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) State the definition of tabulation
- 2) Write down the formula Arithmetic mean.
- 3) What is meant by continuous series
- 4) Write down the formula of passche's Index number
- 5) Correlation coefficient is denoted by which English Letter.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) सारणीची व्याख्या सांगा.
- २) समांतर माध्याचे सूत्र लिहा
- ३) अखंडित मालिका म्हणजे काय?
- ४) पाश्चेच्या निर्देशांक काढण्याचे सूत्र लिहा.
- ५) सहसंबंध गुणक कोणत्या इंग्रजी अक्षराने दर्शविला जातो.

Q.2

A) Explain concept / terms / units/ events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Concepts of dispersions
- 2) Base year
- 3) Calculate the mean from the following data.

Wages	252	230	240	220	250
F	1	2	3	4	5

- 4) Calculate the mode from the following data

X	10-20	20-30	30-40	40-50
Y	9	15	30	18

अ) संकल्पना /संज्ञा / घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) अपकिरणाच्या संकल्पना
- २) आधार वर्ष
- ३) खालील माहितीवरून समांतर माध्य काढा.

पगार x	२५२	२३०	२४०	२२०	२५०
संख्या f	१	२	३	४	५

- ४) खालील माहितीवरून बहुलक काढा.

पगार x	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०	५०-६०
f	९	१५	३०	१८	५

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Explain the merits of mean Deviation
- 2) Explain the demerits of range
- 3) Find out the median from the following data.

X	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
Y	6	14	19	21	20	10

- 4) Find out the standard Deviation from the following data.

X	55-65	65-75	75-85	85-95	95-105	105-115	115-125
Y	2	7	14	20	15	10	12

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) विचलन माध्यमाचे गुण सांगा.
- २) विस्तारचे दोष सांगा
- ३) खालील माहितीवरून मध्यका काढा.

वेतन रु	०-१०	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०	५०-६०
x						
संख्या	६	१४	१९	२१	२०	१०
f						

- ४) खालील माहितीवरून प्रमाप विचलन काढा.

पगार x	५५-६५	६५-७५	७५-८५	८५-९५	९५-१०५	१०५-११५	११५-१२५
संख्या f	२	७	१४	२०	२५	१०	१२

Q.3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is correlation of co- efficient? explain the properties of correlation of co- efficient
- 2) Find the Fisher's ideal index number from the following data

Good	Base year		Current year	
A	8	9	7	12
B	5	6	4	7
C	6	4	5	4

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) सहसंबंध सहगुणक म्हणजे काय? सहसंबंध सहगुणकाचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
- २) खालील माहितीवरून फिशरचा आदर्श निर्देशांक काढा.

वस्तू	आधार वर्ष २०१०			
	P ₀	g ₀	p ₁	a ₁
A	8	9	7	12
B	5	6	4	7
C	6	4	5	4

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1353
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
Economics - XIII
Research Methodology

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- research in social science is called fundamental research.
- 2) Sample should be ----- group.
- 3) In ----- research design selection of experimental and controlled group is needful
- 4) Social research is a ----- study method.
- 5) There are list of ----- related to study topic included in schedule.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) सामाजिक शास्त्रातील ----- संशोधनास मौलिक संशोधन असे म्हणतात.
- २) नमुना समूहाचे ----- करणारा असला पाहिजे.
- ३) ----- संशोधन आराखड्यात प्रायोगिक व नियंत्रित असे दोन गट निवडणे आवश्यक असते.
- ४) सामाजिक संशोधन ही ----- अभ्यास पद्धती आहे.
- ५) अनुसूचीमध्ये अध्ययन विषयाशी संबंधित ----- यादी समाविष्ट असते.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) State the main objective of research.
- 2) Write the meaning of schedule
- 3) What is mean by mixed questionnaire
- 4) What is scientific research
- 5) Basically which are the two types of sciences

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) संशोधनाचा प्रमुख उद्देश सांगा.
- २) अनुसूची चा अर्थ लिहा.
- ३) समिश्र प्रश्नावली म्हणजे काय?
- ४) शास्त्रीय संशोधन म्हणजे काय?
- ५) मूलतः शास्त्राचे कोणते दोन प्रकार मानले जातात.

Q.2 A) Explain the concept / terms / units / events (any two) 10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Formulation of Hypothesis
- 2) Statement of problem
- 3) Public Documents
- 4) Frequency Distribution Graphs

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) परिकल्पनेची निर्मिती
- २) समस्या सुत्रण
- ३) सार्वजनिक प्रलेख
- ४) वारंवारीता वितरण आलेख

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the motivating factors of social research
- 2) Write the limitations of personal documents
- 3) Explain the demerits of direct observation technique.
- 4) Explain the concept of one dimensional diagram.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सामाजिक संशोधनास प्रेरणा देणारे घटक सांगा.
- २) व्यक्तीगत प्रलेखाच्या मर्यादा लिहा.
- ३) प्रत्यक्ष निरीक्षण तंत्राचे दोष स्पष्ट करा.
- ४) एकमितीय आकृतीची संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is Social Science Research? Explain its Nature and Scope.
- 2) What is mean by Research Design? Discuss the types of research design.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) सामाजिक शास्त्रीय संशोधन म्हणजे काय? स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- २) संशोधन आराखडा म्हणजे काय? संशोधन आराखड्याच्या प्रकारांची चर्चा करा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1353
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
Economics - XIII
Regional Economics

[Time: 1:30 Hours]**[Max.Marks: 50]**

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) Almost ----- percent of the Indian population depend on agriculture.
- 2) In the year ----- India adopted liberalization policy
- 3) The priority for balanced regional industrial development was given in ----- five year plan.
- 4) Pande committee was appointed in ----- year for the study of regional imbalance
- 5) Fact finding committee was established in the year -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) भारतातील जवळपास ----- टक्के लोक शेतीवर अवलंबून आहेत.
- २) भारताने ----- यावर्षी उदारीकरणाचा स्विकार केला.
- ३) समतोल प्रादेशिक औद्योगिक विकासास ----- पंचवार्षिक योजनेत प्राधान्य देण्यात आले.
- ४) प्रादेशिक असमतोलाचा अभ्यास करण्यासाठी पांडे समितीची स्थापना ----- यावर्षी करण्यात आली.
- ५) सत्यशोधन समितीची स्थापना ----- यावर्षी करण्यात आली.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is privatization?
- 2) When did industrial development and Regulating Act Passed?
- 3) What is the criteria of backward region?

- 4) What is the formula of per-capita Income?
- 5) Which five year plan was related to industry

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) खाजगीकरण म्हणजे काय?
- २) उद्योग विकास व नियमन कायदा कधी पास करण्यात आला?
- ३) मागास प्रदेशाचा निकष कोणता?
- ४) दरडोई उत्पन्नाचे सूत्र कोणते आहे?
- ५) कोणती पंचवार्षिक योजना उद्योगांशी संबंधित होती?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Regional Development
- 2) Historical Evidence
- 3) Physical Infrastructure
- 4) Liberalization

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रादेशिक विकास
- २) ऐतिहासिक घटना
- ३) भौतिक संरचना
- ४) उदारीकरण

B) Write answer in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Explain the objectives of regional economics.
- 2) Explain the need of economic liberalization
- 3) State the indicators of regional development
- 4) Discuss the alternative regional policy.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रादेशिक अर्थशास्त्राची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) आर्थिक उदारीकरणाची आवश्यकता स्पष्ट करा.
- ३) प्रादेशिक विकासाचे निर्देशक सांगा.
- ४) पर्यायी प्रादेशिक धोरणाची चर्चा करा.

Q.3 Write answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the role of industry, agriculture and infrastructure in the development of Indian economy.
- 2) What is regional economics? Explain the problems in regional development and suggest the remedies

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या विकासात उद्योग, शेती आणि आधार संरचना यांचे भूमिका स्पष्ट करा.
- २) प्रादेशिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय? प्रादेशिक विकासातील समस्या स्पष्ट करून त्यावर उपाय सुचवा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1354
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
Economics - XIV
Industrial Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The ratio of capital is ----- in large scale industries.
- 2) ----- destroys the competition
- 3) ----- is used in cottage industry
- 4) ----- five years plan took into account the need for balance growth
- 5) Before 1932, there were only ----- sugar factories in India.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) मोठ्या उद्योगात भाडवलाचे प्रमाण ----- असते.
- २) ----- स्पर्धा नष्ट करते.
- ३) कुटिरोद्योगात ----- वापरले जाते.
- ४) ----- पंचवार्षिक योजनेत समतोल विकासाची गरज विचारात घेतली जाते.
- ५) १९३२ पूर्वी भारतात फक्त ----- साखर कारखाने होते.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is takeover of firm?
- 2) Write the meaning of secondary sector
- 3) Which method used in Weber's theory of location
- 4) When did sugar development fund established?
- 5) What is industry?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) संस्था ताब्यात घेणे म्हणजे काय?
- २) द्वितीय क्षेत्राचा अर्थ लिहा.
- ३) आल्फ्रेड वेबरच्या स्थाननिश्चिती सिद्धांतात कोणती पद्धती वापरली?
- ४) साखर विकास निधी केव्हा स्थापन झाला?

५) उद्योग म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain the concept / terms / units / events (any two)

- 1) Merger
- 2) Raw material
- 3) Location of industry
- 4) Co-operative sector

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) विलीनीकरण
- २) कच्चा माल
- ३) उद्योगाची स्थाननिश्चिती
- ४) सहकारी क्षेत्र

B) Attempt in short (any two)

- 1) Describe the dispersion of industry
- 2) Write problems of iron and steel industry
- 3) State the benefits of agro processing industry.
- 4) Explain the role of industries in economic and social development

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) 'उद्योगाचे पसरण' विशद करा.
- २) लोह आणि पोलाद उद्योगाच्या समस्या लिहा.
- ३) शेती प्रक्रिया उद्योगाचे फायदे सांगा.
- ४) आर्थिक आणि सामाजिक विकासात उद्योगाची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the Alfred Weber's theory of industrial location
- 2) Write the progress and problems of sugar industries.

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) आल्फ्रेड वेबर यांचा औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) साखर उद्योगाची प्रगती आणि समस्या लिहा.

OR

2

SUBJECT CODE NO:- A-1354
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
Economics - XIV
Foreign Trade and International Institutions

A-1354

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) In national income of India export share is -----
- 2) In ----- meeting was taken the decision of establish the Asian free Trade Area (AFTA)
- 3) ----- year was started SAARC
- 4) ASEAN established in ----- year.
- 5) Foreign Exchange Management Act passed in ----- year.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) भारताच्या राष्ट्रीय उत्पन्नामध्ये निर्यातीचा वाटा ----- आहे.
- २) ----- मधील बैठकीमध्ये आशिया मुक्त व्यापार क्षेत्राची स्थापना करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.
- ३) ----- वर्षी सार्कची सुरुवात झाली.
- ४) आसियानची स्थापना सन ----- मध्ये झाली.
- ५) परकीय विनीमय व्यवस्थापन कायदा सन ----- मध्ये पारित करण्यात आला.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Which system was started by IMF in 1967?
- 2) Which was objectives of Regional Scheme-2000 of SAARC?
- 3) When was passed Foreign Exchange Management Act?
- 4) Which countries are member of BRICS?
- 5) What is meant by favorable balance of payment?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीने १९६७ मध्ये कोणती पद्धती सुरु केली?
- २) सार्कची प्रादेशिक योजना २००० ची उद्दिष्ट्ये कोणती होती?
- ३) परकीय विनीमय व्यवस्थापन कायदा कधी पारित झाला?
- ४) 'ब्रीक्स' चे कोणते देश सदस्य आहेत?
- ५) अनुकूल व्यवहारतोल म्हणजे काय?

- Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) Balance of payment
 - 2) Old trade policy of India
 - 3) Devaluation
 - 4) Priority for export
- अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) व्यवहारतोल
 - २) भारताचे जुने व्यापार धोरण
 - ३) अवमुल्यन
 - ४) निर्यात प्राधान्य
- B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) State the importance of international trade
 - 2) Describe the role of SAARC in International Trade
 - 3) Discuss the main objectives of ASEAN
 - 4) State the functions of World Bank
- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्त्व सांगा
 - २) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील 'सार्क' ची भूमिका विशद करा.
 - ३) 'आसियान' च्या मुख्य उद्दिष्टांची चर्चा करा.
 - ४) 'जागतिक बँकेची' कार्ये सांगा.
- Q.3 Answer in details (any one) 20
(word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) Explain the merits & demerits of convertibility of Rupee.
 - 2) Discuss the Import-Export policy of India.
- सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)
- १) रुपया परिवर्तनियतेचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.
 - २) भारताच्या आयात-निर्यात धोरणाची चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1388
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y.(Sem.-VI) Examination Sep/Oct 2019
Economics
Indian Economic Thinker

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) -----is called as the 'Father of Indian Nationalism'.
- 2) D.R. Gadgil has choosen -----topic for M.Lit. degree.
- 3) -----started the first girls school in India.
- 4) In the year-----Dr. Amartyaa Sen awarded by 'Bharat Ratna'.
- 5) -----wrote the book 'Problem of Rupee'.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) -----यांना भारतीय राष्ट्रवादाचे जनक म्हणून संबोधले जाते.
- २) डी.आर.गाडगीळ यांनी एम.लीट. पदवीसाठी -----या संशोधन विषयाची निवड केली होती.
- ३) भारतामध्ये पहिली मुलीची शाळा -----यांनी सुरु केली.
- ४) डॉ.अमर्त्य सेन यांना -----या वर्षी 'भारत रत्न' प्रदान करण्यात आला.
- ५) 'रुपयाची समस्या' हे पुस्तक -----यांनी लिहिले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who hasstted the 'Drain Theory'?
- 2) Who wrote the book 'Famines in India'?
- 3) Who has initiated 'Savinay Kayde Bhang Chalval' in 1940?
- 4) Who was appointed as judge in 'Kolhapur Sansthan' in 1867?
- 5) Who wrote the book 'Economic History of India'?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) 'गळतीचा सिद्धांत' कुणी मांडला?
- २) 'भारतातील दुष्काळ' हे पुस्तक कुणी लिहिले?
- ३) १९४० मध्ये 'सविनय कायदेभंग चळवळ' कुणी सुरु केली?
- ४) १८६७ मध्ये कोल्हापूर संस्थानात न्यायाधीश म्हणून कुणाची नेमणूक केली गेली?
- ५) 'भारताचा आर्थिक इतिहास' हे पुस्तक कुणी लिहिले?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Welfare state
- 2) New Humanism
- 3) Village swaraj
- 4) Problem of Rupee.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) कल्याणकारी राज्य
- २) नव मानवतावाद
- ३) ग्राम स्वराज
- ४) रुपयाची समस्या

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the economic thoughts of Kautilya.
- 2) Explain the concepts of 'State Socialism'.
- 3) State the economic thoughts of Mahatma Gandhi.
- 4) Explain the 'Drain Theory'.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) कौटिल्याचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.
- २) 'राज्य समाजवाद' हि संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) महात्मा गांधी यांचे आर्थिक विचार विशद करा.
- ४) 'गळतीचा सिद्धांत' स्पष्ट करा.
- ५)

Q.3 Answer in details (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the economic thoughts of Dr. Amarty Sen.
- 2) Explain the economic thoughts of Dr. B. R. Ambedkar.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) डॉ.अमर्त्य सेन यांच्या आर्थिक विचारांची चर्चा करा.
- २) डॉ.बी.आर आंबेडकर यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1388
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y.(Sem-VI) Examination Sep/Oct 2019

Economics

Economic Thoughts of Dr .B. R Ambedkar and Mahatma Phule

[Time: 1:30 Hours]**[Max.Marks: 50]**

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Mahatma phule was wrote "Dinbandhu" in -----year.
- 2) Dr. B.R.Ambedkar has wrote -----research thesis.
- 3) Mahatma phule was wrote -----in 1873.
- 4) Small holding's in India and their remedies this article published in-----year by Dr. B.R.Ambedkar.
- 5) Jalniti policy emplimented by -----

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) महात्मा फुले यांनी दिनबंधू हे पुस्तक -----साली लिहीले.
- २) डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांनी -----हा संशोधनात्मक प्रबंध लिहीला.
- ३) महात्मा फुले यांनी १८७३ साली -----हे पुस्तक लिहिले.
- ४) भारतातील लहानधारण क्षेत्र आणि त्यावरील उपाय हा लेख डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांनी -----मध्ये प्रकाशित केला.
- ५) -----यांनी जलनिती धोरण राबविले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who wrote the book 'The Evaluation of provincial in British India'?
- 2) Who wrote the 'ShetkaryaanachaAsud'?
- 3) Which person inspired to Mahatma Phule?
- 4) In which period Dr.B.R. Ambedkar was water & electricity minister?
- 5) Who stated thoughts on communism?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) 'The Evaluation of provincial in British India' हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- २) 'शेतकऱ्यांचा आसुड' हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- ३) महात्मा फुले यांना कोणत्या व्यक्तीने प्रेरित केले?

- ४) डॉ.बी.आर.आंबेडकर कोणत्या काळात जल व विद्युत मंत्री होते?
 ५) साम्यवादावरील विचार कोणी मांडले?

- Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) Nationalization of Industry.
 2) Thoughts on Farmers exploitation of Mahatma Phule.
 3) Dr. B.R. Ambedkar's view on agriculture
 4) Mahatma phule's Jalniti
 अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)
 १) उद्योगाचे राष्ट्रीयीकरण
 २) महात्मा फुलेचे शेतकऱ्यांचे शोषण विषयक विचार
 ३) डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांचे शेतीसंबंधीचे विचार
 ४) महात्मा फुलेची जलनिती
- B) Attempt in short (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) State the thoughts on Mahatma Phule on social change
 2) Explain the thoughts of Dr.B.R. Ambedkar's on Indian Rupee Problems.
 3) State the thoughts of Mahatma Phule on Labour.
 4) Describe the thoughts of Dr.B.R.Ambedkar on populations.
 ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)
 १) महात्मा फुलेचे सामाजिक बदलाविषयी विचार सांगा.
 २) डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांचे भारतीय रुपयाचा प्रश्नाबाबत विचार स्पष्ट करा.
 ३) महात्मा फुलेचे कामगारसंबंधीचे विचार सांगा?
 ४) डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांचे लोकसंख्या विषयक विचार विशद करा?

- Q.3 Answer in details (any one)
 (word limitation minimum 200 for each answer)
 1) Describe the views of Dr.B.R.Ambedkar on cast and economic development?
 2) Explain the thoughts of Mahatma Phule on Religious Exploitation?
 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द मर्यादा)
 १) डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांचे जात आणि आर्थिक विकास यावरील विचार विशद करा?
 २) महात्मा फुले यांचे धार्मिक शोषणावरील विचार स्पष्ट करा?

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1388
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y.(Sem-VI) Examination Sep/Oct 2019
Economics
Econometrics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- 5) Use of simple calculator is permitted.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Mathematical economics + ----- = Econometrics.
- 2) A variable its value is determined within an economic model is called -----
- 3) The mean value of in any particular period is-----
- 4) $Cov(u_i v_j) = \text{---} \text{---} \text{---} (i \neq j)$
- 5) The method of OLS is attributed to-----

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) गणितीय अर्थशास्त्र +-----अर्थमिती.
- २) एकचल ज्याची किंमत आर्थिक प्रारुपाच्या अंतर्गत ठरविल्या जाते त्यास -----म्हणतात.
- ३) कोणत्याही विशिष्ट कालावधीमधील u_i ची मध्य किंमत -----असते.
- ४) $Cov(u_i v_j) = \text{---} \text{---} \text{---} (i \neq j)$
- ५) OLS पद्धत -----यांच्या नावाशी जुडलेले आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Write down any two assumption of OLS method in shorty.
- 2) What is nonlinear function?
- 3) Write down the two normal equations.
- 4) What does the disturbance term show?
- 5) What is the constant variable?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) OLS पद्धतीची कोणतेही दोन गृहिते थोडक्यात लिहा.
- २) अरेषीय फलन म्हणजे काय?
- ३) दोन साधारण समीकरणे लिहा.

- ४) प्रमाद पद काय दर्शविते?
५) स्थिर चल म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Linearity in variables.
- 2) Disturbance term.
- 3) Econometric model
- 4) Ordinary least square (OLS) method.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) चलनातील एकरेषीयता
- २) प्रमाद पद
- ३) अर्थमितीय प्रतिमान
- ४) सामान्य न्यूनतम वर्ग पद्धती (OLS)

B) Answer in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the types of equation.
- 2) State the importance of Econometrics.
- 3) Justify an inclusion of disturbance term in econometric model.
- 4) From the following given value:

$N=12, \sum x_i = 108, \sum y_i = 756, \sum y_i^2 = 894, \sum x_i y_i = 156$ derive the appropriate regression equation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) समीकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- २) अर्थमितीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ३) अर्थमितीय प्रारूपात प्रमादपदाच्या समावेशाचे समर्थन करा.
- ४) खालील दिलेल्या आकडेवारी वरून योग्य ती प्रतिगमन समीकरण काढा.

$N=12, \sum x_i = 108, \sum y_i = 756, \sum y_i^2 = 894, \sum x_i y_i = 156$

Q.3 Answer in details (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) State the Gauss-markov theorem.
- 2) Estimate the consumption function from the following information.

Income (In thousands)	10	20	30	40	50
Consumption Expenditure (In thousands)	5	10	15	20	25

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द मर्यादा)

- १) गॉस – मार्कोव सिद्धांत स्पष्ट कारा.
- २) खालील माहितीच्या आधारे अंदाजित उपभोग फलन काढा.

उत्पन्न (हजारात)	10	20	30	40	50
उपभोग खर्च (हजारात)	5	10	15	20	25

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1388
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y.(Sem.-VI) Examination Sep/Oct 2019
Economics
Economic of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) -----income means getting the yearly income of per person.
- 2) -----was first chief minister of joint Maharashtra.
- 3) -----administrative division in Maharashtra.
- 4) Highly unemployment in-----sector.
- 5) The south-north distance of Maharashtra is-----him.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) -----उत्पन्न म्हणजे राज्यातील प्रत्येक व्यक्तीला सरासरीने मिळणारे वार्षिक उत्पन्न होय.
- २) संयुक्त महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री -----हे होते.
- ३) महाराष्ट्रात -----प्रशासकीय विभाग आहेत.
- ४) सर्वाधिक बेरोजगारी -----क्षेत्रात आहे.
- ५) महाराष्ट्राची दक्षिण – उत्तर विस्तार -----किलोमीटर आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) What is a meant by Natural Resources?
- 2) What is meant by Primary sector?
- 3) What is meant by Employment?
- 4) What is meant by Agriculture?
- 5) What is land reforms?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) नैसर्गिक साधनसंपत्ती म्हणजे काय?
- २) प्राथमिक क्षेत्र म्हणजे काय??
- ३) रोजगार म्हणजे काय?
- ४) कृषी म्हणजे काय?
- ५) जमीन सुधारणा म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Economy
- 2) Poverty
- 3) Migration
- 4) Small scale Industries

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) अर्थव्यवस्था
- २) दारिद्र्य
- ३) स्थलांतर
- ४) लघु उद्योग

B) Write answer in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the characteristics of Economy of Maharashtra.
- 2) State the Importance of small scale industries.
- 3) Explain the various types of transport?
- 4) State the causes of population growth of Maharashtra?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) लघु उद्योगाचे महत्त्व सांगा.
- ३) वाहतुकीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- ४) महाराष्ट्राच्या लोकसंख्या वाढीची कारणे सांगा.
- ५)

Q.3 Answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) State the causes of low productivity of agriculture of Maharashtra & suggest the remedies?
- 2) Explain the meaning of unemployment and state the causes of unemployment?

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द मर्यादा)

- १) महाराष्ट्रातील शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगून उत्पादन वाढीसाठी उपाय सूचना.
- २) बेरोजगारीचा अर्थ स्पष्ट करून बेरोजगारीची कारणे सांगा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1174
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
Economics - IX
International Economics (Compulsory)

[Time:1.30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory
- 2) Use blue or black pen only
- 3) Use Pencil for diagrams
- 4) Use of any sign, attracting attention is prohibited
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणत्याही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) "Inter regional & International Trade" Book are written in the year of -----
- 2) Only ----- commodities are use in the theory of absolute advantage.
- 3) ----- introduced the four concept of terms of trade.
- 4) Principle of Labour Division is introduced by -----
- 5) ----- use the quota system in first time.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) "Inter regional & International Trade" हे पुस्तक कोणत्या -----साली लिहिण्यात आले.
- २) निरपेक्ष लाभ सिद्धांतात --- वस्तूंचा विचार केला आहे.
- ३) --- यांनी व्यापार अटींच्या चार संकल्पना मांडल्या
- ४) श्रम विभागणीचे तत्व --- यांनी मांडले
- ५) ----- या देशाने सर्वप्रथम कोटा पद्धतीचा वापर केला.

B) Answer in one sentence (attempt all)

- 1) What is meant by unfavourable terms of trade?
- 2) Explain the Employment effect
- 3) What is meant by international trade
- 4) State the meaning of devaluation
- 5) What is meant by tariff.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) प्रतिकूल व्यापार अट म्हणजे काय?
- २) रोजगार परिणाम स्पष्ट करा
- ३) आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय?
- ४) अवमुल्यनाचा अर्थ सांगा?
- ५) प्रशुल्क म्हणजे काय ?

Q.2

A) Explain concept / terms / units/ events (any two)

(word limit 60 per answer)

- 1) Absolute Advantage
- 2) Terms of Trade
- 3) Current Account
- 4) Free trade

10

अ) संकल्पना /संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) निरपेक्ष लाभ
- २) व्यापार अट
- ३) चालू खाते
- ४) मुक्त व्यापार

10

B) Attempt in short (any two)

(word limit 60 for each answer)

- 1) Explain the importance of international Trade.
- 2) Explain the Balance of payment factor
- 3) State the limitation of devaluation
- 4) Explain the importance of terms of trade.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्व स्पष्ट करा.
- २) व्यवहारतोलातील घटक स्पष्ट करा?
- ३) अवमुल्यनाच्या मर्यादा सांगा?
- ४) व्यापार अटीचे महत्व स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limit 200 per answer)

20

- 1) Explain the “International Trade as a engine of Economic Development.
- 2) State the causes of disequilibrium in balance of payment and suggest the remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) ‘आंतरराष्ट्रीय व्यापार हे आर्थिक विकासाचे इंजिन आहे’ स्पष्ट करा
- २) व्यवहार तोलातील असंतुलनाची कारणे व उपाय सांगा?

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1175
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
Economics - X
Agricultural Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue or black pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the Blanks. (Attempt all)

05

- 1) Indian economy identified to _____ Economy.
- 2) S.M. Swaminathan was father of _____ revolution.
- 3) National crop center established in _____ year.
- 4) Disguised unemployment is related to _____ sector.
- 5) World Trade Organisation (WTO) established in _____ year.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतीय अर्थव्यवस्था _____ म्हणुन ओळखली जाते.
- २) एस. एस.स्वामीनाथन यांना _____ ह्या क्रांतीचे जनक म्हणतात.
- ३) _____ मध्ये राष्ट्रीय पीक केंद्राची स्थापना झाली
- ४) छुपी बेकारी ही _____ क्षेत्राशी निगडीत आहे.
- ५) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना _____ ह्यावर्षी झाली.

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

- 1) Which year National seeds corporation was established.
- 2) Which year public distribution system was started in India.
- 3) How many shares of Agriculture in National income in the year 1950-51.
- 4) What is meant by sustainable Agriculture?
- 5) Which is the priority sector in first five year plan?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) राष्ट्रीय बी-बियाणे महामंडळ केव्हा स्थापन झाले?
- २) सार्वजनिक वितरण व्यवस्था भारतात केव्हा सुरु झाली?
- ३) १९५०-५१ मध्ये एकुण राष्ट्रीय उत्पन्नात कृषी क्षेत्राचा वाटा किती होता?

- ४) शाश्वत शेती म्हणजे काय?
 ५) पहिल्या पंचवर्षीक योजनेस कोणत्या क्षेत्रास प्राधान्य देण्यात आले?

Q.2A) Explain Concepts / terms / events (any two)

(Word limits 60 per answer)

- 1) Traditional Farming
- 2) Water Technology
- 3) Cropping Pattern
- 4) Dry Land Farming

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) परंपरागत शेती
- २) पाणी तंत्रज्ञान
- ३) पीक रचना
- ४) कोरडवाहू शेती

B) Attempt in Short (any two)

(Word limits 60 per answer)

- 1) State the merits of green revolution.
- 2) Explain the progress of Public Distribution System.
- 3) State the remedies increase agriculture productivity.
- 4) State the merits of contract farming.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) हरित क्रांतीचे फायदे थोडक्यात सांगा.
- २) सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेची प्रगती विशद करा.
- ३) शेतीची उत्पादकता वाढविण्यासाठी उपाय सांगा.
- ४) करार शेतीचे फायदे सांगा.

Q.3 Answer in a detail (any one)

(Word limits 200 per answer)

- 1) What is mean by food security? Explain the nature of food security.
- 2) Explain the relation between of agriculture and industry.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) अन्न सुरक्षितता म्हणजे काय? अन्न सुरक्षिततेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) कृषी व उद्योग यांचा परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1166
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Oct/Nov 2019
Economics – I (Compulsory)
Micro Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1A) Fill in the Blanks (Attempt all)

05

- 1) In generally the Indifference curve is ----- to the origin.
- 2) Elasticity of Supply = Percentage change in supply

- 3) -----has written the famous book “Wealth and Welfare”.
- 4) The slope of demand curve is -----.
- 5) Micro Economics deals with ----- factors.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) साधारणपणे समवृत्ती वक्र आरंभ बिंदूशी -----असतो.
- २) पुरवठ्याची लवचिकता = पुरवठ्यातील शेकडा बदल

- ३) ‘संपत्ती आणि कल्याण’ हा प्रसिद्ध ग्रंथ -----यांनी लिहीला.
- ४) मागणी वक्राचा उतार -----असतो.
- ५) सूक्ष्म अर्थशास्त्र -----घटकांशी संबंधित असते.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Who has propounded the concept of utility?
- 2) Write the meaning of Partial equilibrium.
- 3) What is meant by equilibrium?
- 4) Who has propounded the concept of “Arc elasticity”.
- 5) What shows the slope of an Indifference curve?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) उपयोगिताची संकल्पना कोणी मांडली.

- २) आंशिक संतुलनाचा अर्थ लिहा.
- ३) संतुलन म्हणजे काय?
- ४) कमान लवचिकतेची संकल्पना कोणी मांडली.
- ५) समवृत्ती वक्राचा उतार काय दर्शवितो.

Q.2A) Explain Concepts / terms / Unit / event (any two)

- 1) Linear Demand Function.
- 2) Consumer's Equilibrium
- 3) New Welfare Economics
- 4) Dynamic Equilibrium.

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- 1) रेषीय मागणी फलन
- 2) उपभोक्ता संतुलन
- 3) नवीन कल्याणकारी अर्थशास्त्र
- 4) गतीशील संतुलन

B) Attempt in Short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the Income Effect.
- 2) Explain the Law of Equi-marginal utility.
- 3) Write the exceptions of law of demand.
- 4) Write the concept of stable Equilibrium.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) उत्पन्न परिणाम स्पष्ट करा.
- २) समसिमांत उपयोगिता नियम स्पष्ट करा.
- ३) मागणी नियमाचे अपवाद लिहा.
- ४) स्थिर संतुलनाची संकल्पना लिहा.

Q.3 Answer in a detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is mean by Elasticity of demand? Explain the measurement methods of elasticity.
- 2) Define micro economics? Explain it's nature and scope.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? लवचिकता मापनाच्या पध्दती स्पष्ट करा.
- २) सूक्ष्म अर्थशास्त्राची व्याख्या लिहा? त्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1167
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y (Sem-I) Examination Oct/Nov 2019
Economics – II (Compulsory)
Indian Economy

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B. Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतीबंध आहे .

Q.1 A) Fill in the blanks. (Attempt all) 05

- 1) According to the geographical area India stands for ----- rank in the world.
- 2) From the year ----- Human Development Index Report has been started publishing by United Nations Development Program at International Level.
- 3) After Independence Indian population census report published since-----.
- 4) Twelfth five year plan period is -----.
- 5) Integrated Rural Development Program (IRDP) started in the year-----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने भारताचा जगात ----- क्रमांक लागतो.
- २) संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रमाव्दारे ----- वर्षापासून जागतिक पातळीवर मानव विकास अहवाल प्रकाशित करण्यात आला.
- ३) भारतात स्वातंत्र्य प्राप्तीनंतर ----- वर्षापासून जनगणना अहवाल प्रकाशित करण्यास सुरुवात झाली.
- ४) ----- बाराव्या पंचवर्षीक योजनेचा कालावधी आहे.
- ५) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम ----- वर्षी सुरु करण्यात आला.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

- 1) What is mean by working population?
- 2) What is mean by population density?
- 3) What is mean by unemployment?

- 4) Write the meaning of Basic Infrastructures?
- 5) What is mean by Human Poverty Index?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) कार्यकारी लोकसंख्या म्हणजे काय?
- २) लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय?
- ३) बेरोजगारी म्हणजे काय?
- ४) पायाभूत संरचनेचा अर्थ लिहा.
- ५) मानवी दारीद्र्याचा निर्देशांक म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Gender related development Index (GDI)
- 2) Occupational distribution of population.
- 3) Literacy Rate
- 4) Bombay plan

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) लिंग संबंधित विकास निर्देशांक (GDI)
- २) लोकसंख्येची व्यवसायानुसार विभागणी
- ३) साक्षरता दर
- ४) मुंबई योजना

B) Attempt in short. (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write a short note on Indian Poverty.
- 2) Explain the impact of increasing population on economic development.
- 3) Explain the difference between absolute poverty and relative poverty.
- 4) Explain the importance of Indian Human Resource.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान मर्यादा ६० शब्द)

- १) भारतीय दारीद्र्यावर लघूटीप लिहा.
- २) लोकसंख्या वाढीचा आर्थिक विकासावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
- ३) सापेक्ष दारीद्र्य व निरपेक्ष दारीद्र्य फरक स्पष्ट करा.

४) भारतीय मानवी संसाधनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

- Q.3 Answer in detail (any one) 20
(word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) Explain the problems of forest yield and suggest remedies to solve it.
 - 2) What is mean by economic planning? Explain the objectives and characteristics of economic planning.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) वनसंपत्तीच्या समस्या सांगा आणि त्या सोडवण्यासाठी उपाययोजना सुचवा.
- २) आर्थिक नियोजन म्हणजे काय? आर्थिक नियोजनाची वैशिष्ट्ये आणि उद्दिष्टावर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1185
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Oct/Nov 2019
Economics - VI (Compulsory)
Economics of Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blank (Attempt all)

05

- 1) The book 'Das Capital' written by-----
- 2) Disguised unemployment exists in -----sector
- 3) Who has written by-----concept poverty of vicious circle.
- 4) Capital output Ratio high in -----country.
- 5) The concept take off stage-----

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) दास कॅपिटल हा ग्रंथ -----यांनी लिहिला.
- २) छुपी बेकारी -----क्षेत्रात अधिक आढळते
- ३) दारिद्र्याचे दुष्टचक्र संकल्पना -----यांनी मांडली
- ४) -----देशात भांडवल उत्पादन गुणोत्तर प्रमाण जास्त असते.
- ५) उड्डाणअवस्था ही संकल्पना -----यांनी मांडली.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is meant by Human development index?
- 2) Who has stated the concept of Labour Division?
- 3) What is meant by Nano technology?
- 4) The book principles of political Economy written by
- 5) Who has state by supply is creates in on demand

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) मानवी विकास निर्देशांक म्हणजे काय?
- २) श्रमविभागणी संकल्पना कोणी मांडली
- ३) नॅनो तंत्रज्ञान म्हणजे काय?
- ४) 'द प्रिन्सीपल ऑफ पॉलीटिकल इकोनॉमी' हा ग्रंथ कोणी लिहिला

५) प्रत्येक पूरवठा स्वतःची मागणी निर्माण करतो हा बाजारपेठेचा नियम कोणी मांडला?

Q.2A) Explain Concepts / terms / events (any two)

- 1) Sustainable Development
- 2) Capital Accumulation
- 3) Unbalanced Growth
- 4) Economic of Stability

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) शाश्वत विकास
- २) भांडवल संचय
- ३) असंतुलीत विकास
- ४) आर्थिक स्थैर्य

B) Attempt in Short (any two)

- 1) Classification on Natural Resources.
- 2) Explain the marks theory of surplus value.
- 3) Explain the Concept to Balanced Development.
- 4) Explain the Role of Service Sector in Economic Development.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे वर्गीकरण करा.
- २) कार्ल मार्क्स यांचा अतिरिक्त मूल्य सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ३) संतुलीत विकास संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) आर्थिक विकासात सेवाक्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the Characteristics of underdeveloped economy?
- 2) Explain the 'Big push theory of Rosenstein Rodan's

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) अल्पविकसित अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) रोझेस्टोन रोडान यांचा मोठा धक्का सिद्धांत स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1207
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination OCT/NOV 2019
Economics - XI
History of Economic Thought

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The famous book written by Adam Smith entitled 'Wealth of Nation's was published in the year_____
- 2) The concept of multiplier principle was first propounded by_____
- 3) Theory of _____ was propounded by Thomes Malthas.
- 4) Ricardo According to _____ is a thing.
- 5) Keynes write book entitled was _____ published in the year 1936.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) 'राष्ट्राची संपत्ती' हा प्रसिद्ध ग्रंथ अँडमस्मिथ यांनी _____ या वर्षी लिहीला.
- २) गुणकतत्त्व ही संकल्पना _____ यांनी प्रथम मांडली.
- ३) थॉमस माल्थस यांनी _____ सिद्धांत मांडला.
- ४) रिकार्डोच्या मते _____ ही एक वस्तू आहे.
- ५) _____ हा ग्रंथ केन्सने १९३६ मध्ये प्रकाशित केला.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who has propounded the first concept of consumer's surplus?
- 2) Which has written book by keynes in 1936?
- 3) State the definition of physiocracy?
- 4) What is mean by Transation motive?
- 5) What is mean by cannon of Equality?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य ही संकल्पना सर्व प्रथम कोणी मांडली?
- २) केन्सने १९३६ मध्ये कोणता ग्रंथ लिहीला?
- ३) निसर्गवादाची वाख्या सांगा.
- ४) व्यवहार हेतू म्हणजे काय?
- ५) समतेचे तत्व म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concept/ term/ unit/ event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Ricardo's thought on Distribution
- 2) The Net product
- 3) Adam Smith's Liberalism
- 4) Marginal Efficiency of capital

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) रिकार्डोचे विभाजन विषयक विचार
- २) निव्वळ उत्पादन
- ३) अँडमस्मिथचा उदारमतवाद
- ४) भांडवलाची सीमांत लाभक्षमता

10

B) Attempt in short (any two-word limit 60)

- 1) Explain the keyne's theory of employment .
- 2) Explain the Internal and external Economics.
- 3) State the consumer's surplus of Marshall.
- 4) Evaluate the Mercantalism thought.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) (शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) केन्सचा रोजगार विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा.
- ३) मार्शलचे, उपभोक्त्यांचे संतोषाधिक्य विषय विचार सांगा.
- ४) व्यापारवादी विचारांचे मूल्यमापन करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- What is mean by the circulation of wealth? Critically examine the circulation of wealth.
- Explain the Malthusian theory of population.

अ) सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

अ) संपत्तीचे संचालन म्हणजे काय? संपत्तीचे संचलनाचे टिकात्मक परिक्षण करा.

ब) माल्थसचा लोकसंख्या विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा.

OR

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1207
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination OCT/NOV 2019
Economics - XI
Mathematical Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of signs, attracting attentions is prohibited.
5. Use of simple calculator is permitted.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. According to Marshall. The marginal utility of money remains_____
2. The derivative of constant function is_____
3. $\frac{\text{Marginal utility of commodity of Q1}}{\text{Marginal utility of commodity of Q2}} = \frac{\text{_____}}{\text{_____}}$
4. If the number of rows of R matrix is equal to number of it's column then that Matrix is called_____
5. $R = 24x^2 - 4x + 5$ is the revenue function then the marginal revenue function is_____

अ)रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) मार्शल यांच्या मते पैशाची सिमान्त उपयोगिता _____असते.
- २) स्थिर फलनाचा विकलन _____असतो.
- ३) $\frac{Q1\text{वस्तुचीसिमान्त उपयोगिता}}{Q2\text{वस्तुचीसिमान्त उपयोगिता}} = \frac{\text{_____}}{\text{_____}}$
- ४) ज्या सारणीमध्ये ओळ व स्तंभ यांची संख्या समान असते. त्या सारणीस म्हणतात_____
- ५) $R = 24x^2 - 4x + 5$ हे प्राप्ती फलन असताना सिमान्त प्राप्ती फलन _____होय.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

1. State the equation of straight line.
2. What is mean by dependent variables
3. What is meant by column matrix?
4. What is meant by price discrimination.
5. In which year Prof Edgeworth developed the "Indifference Curve Approval"?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) सरळ रेषेचे सुत्र सांगा.
- २) आश्रीत चल म्हणजे काय?
- ३) स्तंभ सारणी म्हणजे काय?
- ४) वस्तुभेद म्हणजे काय?

५) प्रो. एजवर्य यांनी कोणत्या वर्षी समवृत्ती वक विश्लेषण विकसित केले?

Q.2 A) Explain concept/ term/ unit/ event (any two)

1. Monopoly
2. Marginal Rate of Substitution.
3. If MR is Rs. 30 and the elasticity of demand is 8 find AR.
4. Given that $Q = 4L^3K^2 - 3L^3K^3$ find MP_L and MP_K

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) मक्तेदारी
- २) सिमांत प्रतिस्थापन दर.
- ३) जर सिमांत प्राप्ती ३० रु. आणि मागणीची लवचिकता ८ असेल तर सरासरी प्राप्ती शोधा.
- ४) उत्पादन फलन $Q = 4L^3K^2 - 3L^3K^3$ दिलेले असताना श्रमीकाची व भांडवलाची सिमान्त उत्पादकता शोधा. (MP_L आणि MP_K)

B) Attempt in short (any two)

1. State the types of Matrix.
2. Explain the concept of budge line.
3. If $A(14, -3)$ and $B(6, -9)$. Find the distance between A and B points.
4. Find the elasticity of demand, for the demand function $P = -2q^2 + 18$ at $q = 1$.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) सारणीचे प्रकार सांगा.
- २) 'उत्पन्न रेषा' संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) जर $A(14, -3)$ आणि $B(6, -9)$ असेल . तर A आणि B बिंदूमधील अंतर शोधा.
- ४) मागणी फलन $P = -2q^2 + 18$ जर $q = 1$ असताना मागणीची लवचिकता शोधा.

Q.3 Answer in details (any one)

20

1. Given the utility function $U = xy$ and Budget constraint $10x + 10y = 100$ find out the optimum quantities of x and y commodities for maximum satisfaction.
2. Solve the following problem.
 - a. Given the total cost function $C = 50 - 2Q + 7Q^2 + Q^3$, find the Marginal Cost and

Average cost when $Q = 5$

b. Find the Inverse of the matrix.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -5 & -7 & -4 \\ 2 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

१) उपयोगिता फलन $U = xy$ आणि अंदाजपत्रकीय मर्यादा $10x + 10y = 100$ दिलेले आहे.
तर महत्तम समाधानासाठी x आणि y वस्तूची युक्ततम मात्रा शोधा.

२) खालील प्रश्न सोडवा.

अ) $C = 50 - 2Q + 7Q^2 + Q^3$ हे एकूण खर्च फलन व $Q = 5$ दिलेले असताना सिमान्त
खर्च व सरासरी खर्च शोधा.

ब) खालील सारणीची व्यस्त सारणी शोधा

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -5 & -7 & -4 \\ 2 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

OR

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1207
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination OCT/NOV 2019
Economics - XI
Labour Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सुचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Minimum wage Act was passed in the year _____
- 2) "The Theory of Wages" book written by prof. Hicks in the Year _____
- 3) In the year 1958 _____ Board was established in India.
- 4) Employment exchange act passed by Government of India in the year _____
- 5) Labour review committee established by Govt. of India in the year _____

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) किमान वेतन कायदा _____ वर्षी लागू करण्यात आला.
- २) प्रा.हिक्स यांनी "वेतनाचा सिद्धांत" व ग्रंथ _____ वर्षी लिहीला.
- ३) भारतात १९५८ मध्ये _____ मंडळ स्थापन केले.
- ४) भारत सरकारने रोजगार विनिमय कायदा _____ मध्ये पास केला.
- ५) भारत सरकारने श्रम समालोचन समितीची स्थापना _____ साली केली.

B) Answer in one sentence each (attempt all)

05

- 1) In 1948 which committee has been appointed by central labour advisory Board.
- 2) Who has propounded living wage Theory.
- 3) In which year the Industrial dispute act was implemented.
- 4) Write the period of Twelve Five Year plan.
- 5) Which is the primary objective of the Firm.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) १९४८ मध्ये 'केंद्रिय श्रमसल्लागार मंडळाने' कोणती समिती नियुक्त केली.
- २) मजुरीचा जीवन निर्वाह सिद्धांत कोणी मांडला.
- ३) औद्योगिक विवाह कायदा कोणत्या वर्षी अमलात आला.
- ४) बाराव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालखंड लिहा.
- ५) उद्योग संख्येचे प्रमुख उद्दिष्टे कोणते?

Q.2 A) Explain concept/ term/ unit/ event (any two)

- 1) Fair wages
- 2) Labour in Unorganized sector
- 3) Unemployment
- 4) Collective bargaining

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) योग्य मजुरी
- २) असंघटीत क्षेत्रातील श्रमिक
- ३) बेकारी
- ४) सामुहीक सौदा शक्ती

B) Attempt in short (any two)

- 1) Write the determine factors of supply of labour
- 2) Explain the relationship between wage and inflation.
- 3) Write the function of labour Union
- 4) Write the causes of Urban Unemployment

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) श्रमाचा पुरवठा ठरविणारे घटक लिहा.
- २) वेतन आणि भाववाढ यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
- ३) श्रमीक संघाची कार्ये लिहा.
- ४) शहरी बेकारीची कारणे लिहा.

Q.3 Answer in details (any one)

- 1) What is meant by unemployment? Write the causes and measures to reduce it.
- 2) Explain the nature and characteristics of India labour market.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) बेकारी म्हणजे काय? बेकारीची कारणे आणि उपाय लिहा.
- २) भारतीय श्रम बाजाराचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.